

Årsmelding 2024

OPPLÆRINGSKONTORET
FOR JERNBANESektoren

Årsmelding.

Opplæringskontoret for jernbanesektoren, 2024.

106

Beståtte fagprøver

124

Nye lærlinger

277

I lære 31.12

Innholdsfortegnelse.

Innholdsfortegnelse.	1
Formål.	2
Registrering.	2
Styret.	2
Styremøter.	2
Ansatte.	2
Medlemsbedrifter.	3
Regnskap og revisor.	3
Bankforbindelse.	3
Forsikringer.	3
Økonomi.	4
Medlemsbedrifters godkjenning som lærebedrift, fylkesvis.	6
Rekruttering.	6
Nye lærekontrakter.	7
Aktive lærekontrakter i året.	9
Lærekontrakter i bane-, signal-, og energimontørfaget siste 10 år.	9
Introduksjonskurs og kurs for medlemsbedriftene.	11
Oppfølging underveis i læretiden.	12
Halvårlig samtale.	12
Eksamen.	12
Resultater, avlagte fagprøver og læretid.	14
Nye fagarbeidere, total oversikt.	16
Oppsummering.	17

Formål.

Opplæringskontoret for jernbanesektoren er et samarbeids- og serviceorgan for medlemsbedriftene og bistår med planlegging, koordinering og utvikling av fagopplæringen i disse, i tråd med gjeldende lover, forskrifter og bransjens behov.

Registrering.

Opplæringskontoret er registrert i Brønnøysundregistrene med navnet:

OPPLÆRINGSKONTORET FOR JERNBANESektoren.

Organisasjonsnummer er 991 429 190.

Styret.

Styrets medlemmer med varamedlemmer utnevnes skriftlig av den enkelte medlemsbedrift. Styrets leder velges av årsmøtet. Styrets nestleder velges av og blant styremedlemmene.

- Styreleder, Trude Berntzen, Bane NOR SF.
- Nestleder, Even Hedland, NRC Norge AS.
- Styremedlem, Ann-Christin Gussiås, Baneservice AS.
- Styremedlem, Tore Andre Strand, Veidekke Entreprenør AS.
- Styremedlem, Kari Kolle Steinrud, Sporveien Oslo AS.

Observatører:

- Elisabeth Cabrinetti, Jernbanedirektoratet.
- Yvonne Nabben, Bane Nor SF.

Styremøter

Opplæringskontoret for jernbanesektoren har avholdt 5 ordinære- og et ekstraordinært styremøte. Det er avholdt årsmøte og et ekstraordinært årsmøte. De ekstraordinære møtene var nødvendige for å innfri krav som ble innført i ny opplæringslov 01.08.2025. Møtene ble avholdt i henhold til vedtektene.

Ansatte.

- Daglig leder; Harald Eide Galtung, fra 20.08.2007
- Fagkonsulent; Jan Frode Rosenblad, fra 01.09.2010

Medlemsbedrifter.

Opplæringskontoret for jernbanesektoren har 17 medlemsbedrifter:

- Bane Nor SF.
- Baneservice AS
- Gjermundshaug AS.
- Infranord Norge AS.
- Nettpartner Bane AS
- Norocs AS.
- NRC Norge AS.
- RailCom AS.
- Rail Production AS
- Res Track Nordic AS.
- Rail Infrastructure AS.
- Signal Companiet AS
- Sikker Jernbane AS.
- Site service AS
- Sporveien AS.
- Taraldsvik maskin AS.
- Veidekke Entreprenør AS.

Regnskap og revisor.

- Regnskapsfører; Wessel regnskap DA.
- Revisor; BDO Noraudit DA.

Bankforbindelse

- Danske Bank

Forsikringer.

Opplæringskontoret har lovbestemt yrkesskade- og yrkessykdoms forsikring i Gjensidige og innskuddsbasert pensjonsordning i DNB.

Økonomi.

Lærlingetilskudd fra fylkeskommunene er OKJ sin vesentligste inntektskilde. Kontorets inntektskilder er:

- Fylkeskommunenes tilskudd til lærebedrifter.
- Kursavgift for signalmontørlærlingene.
- Kursavgift for energimontørlærlinger.
- Kursavgift for praksiskandidater.
- Innmeldingsavgift for nye medlemsbedrifter.

De største utgiftspostene er:

- Utgifter til kurs for lærlinger.
- Drift av samarbeidsorganet.
- Informasjonsarbeid og rekruttering.

Fylkeskommunens tilskudd til lærebedrifter avhenger av lærlingens alder og tidligere gjennomført utdanning. De reelle utgiftene knyttet til opplæringen er ikke vektlagt, selv om dette varierer sterkt fra et fag til et annet.

Lærlingetilskuddet var kr 1 399 725 høyere enn budsjettet, det skyldtes i hovedsak et langt høyere antall nye lærlinger, og dermed høyere tilskudd.

Utgifter til opplæring av lærlingene i 2024 ble kr 923 167 lavere enn budsjettet. Dette skyldes lavere utgifter til fagprøver og kurs i KL kompetanse.

I 2024 var det budsjettet med et årsresultat på kr 2 458 992. Vesentligst grunnet forholdene nevnt over, samt økte renteinntekter ble resultatet kr 5 797 070.

For 2017-2021 var årsresultatet negativt, da i henhold til budsjett. Bedriftenes tilskudd til opplæringen av signal- og energimontørlærlinger ble vedtatt i 2021 og vesentlig økt for signalmontørlærlingene i 2022, dette var nødvendig for å møte økte utgifter til kurs pr. lærling og økt antall lærlinger i disse fagene. Satsene for signalmontørlærlingene ble så redusert for 2024 og blir igjen redusert 2025, men det må tas høyde for økte utgifter i de nærmeste årene grunnet høyt antall signalmontørlærlinger.

Antall- og sammensettingen av lærlinger bidrar vesentlig til overskuddet vi har hatt i 2022 - 2024 og gjør at vi nå for andre år på rad kan legge opp til å redusere kursavgiften for lærlingene i signalmontørfaget.

Tabellen viser årsresultat, egenkapital og sum egenkapital og gjeld. 2015 – 2024.

År	Resultat	Egenkapital	Egenkapital og gjeld
2024	5 797 070,-	18 123 353,-	21 060 569,-
2023	3 999 521,-	12 326 284,-	19 568 369,-
2022	2 730 199,-	8 326 762,-	9 697 283,-
2021	-3 382 066,-	5 596 564,-	7 008 885,-
2020	-276 077,-	8 978 630,-	9 899 939,-
2019	-543 941,-	9 254 707,-	10 260 423,-
2018	-665 940,-	9 798 648,-	10 082 568,-
2017	-434 140,-	10 464 588,-	10 749 962,-
2016	733 269,-	10 898 728,-	11 180 737,-
2015	2 789 611,-	10 122 930,-	15 050 302,-

Medlemsbedrifters godkjenning som lærebedrift, fylkesvis.

Fylkeskommunene er ansvarlige for at rettighetslærlingene får gjennomført VG3. OKJ sine medlemsbedrifter har godkjenning som lærebedrift i aktuelle fylker, og er ansvarlige for opplæring av lærlingene i bedriften.

Lærekontrakter tegnes i fylket bedriften eller avdelingen er lokalisert.

Tabellen viser fag og fylker hvor OKJ har samarbeid med medlemsbedrifter.

Fylke	Bane- monfør.	Signal- monfør.	Energi- monfør.	Elektriker.	Tog- elektriker.	Data- elektroniker	Telekom- monfør.	Industri- monfør.	Sveiser
Agder	X	X	X						
Akershus	X	X	X	X					
Buskerud	X	X	X	X					
Innlandet	X	X	X						
Nordland	X	X	X						
Oslo	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rogaland	X	X	X						
Telemark	X	X	X						
Trøndelag	X	X	X						
Vestfold	X		X						
Vestland	X	X	X						
Østfold	X	X	X						

Rekruttering.

Rekrutteringsarbeid.

OKJ gjennomførte felles profileringskampanje i februar.

Det linkes til bedriftenes stillingsannonser på vår rekrutteringsside www.banefag.no.

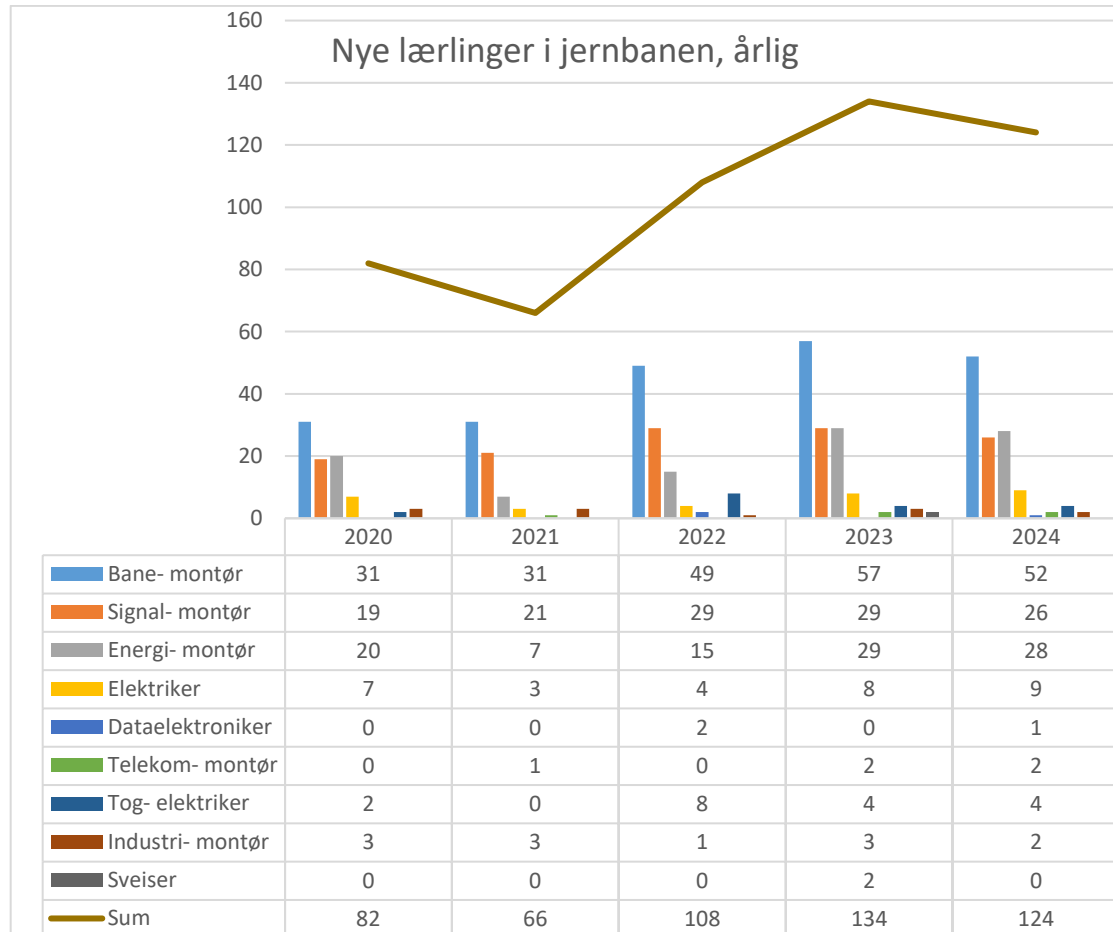
OKJ og medlemsbedriftene har besøkt skoler og aktuelle skoler har fått tilsendt informasjon om lære plasser og søknadsfrister.

OKJ har et godt samarbeid med de mest aktuelle videregående skolene og det er gjennomført utplassering i forbindelse med prosjekt til fordypning i flere bedrifter.

Nye lærekontrakter.

Det ble tegnet 124 nye lærekontrakter i 2024, dette er det nest høyeste antallet nye lærlinger i OKJ, og tredje året på rad med høyere lærlingeinntak enn noen år tidligere!

Diagrammet viser nye lærlinger totalt og pr. fag årlig, 2020 –2024.

Banemontørlærlinger er det største lærefaget i jernbanen, 52 nye lærlinger.

Signalmontørfaget, 26 nye lærlinger.

Energimontørfaget fikk 28 nye lærlinger.

Elektrikerfaget, 9 nye lærekontrakter.

Telekommunikasjonsmontørfaget, 2 nye lærlinger.

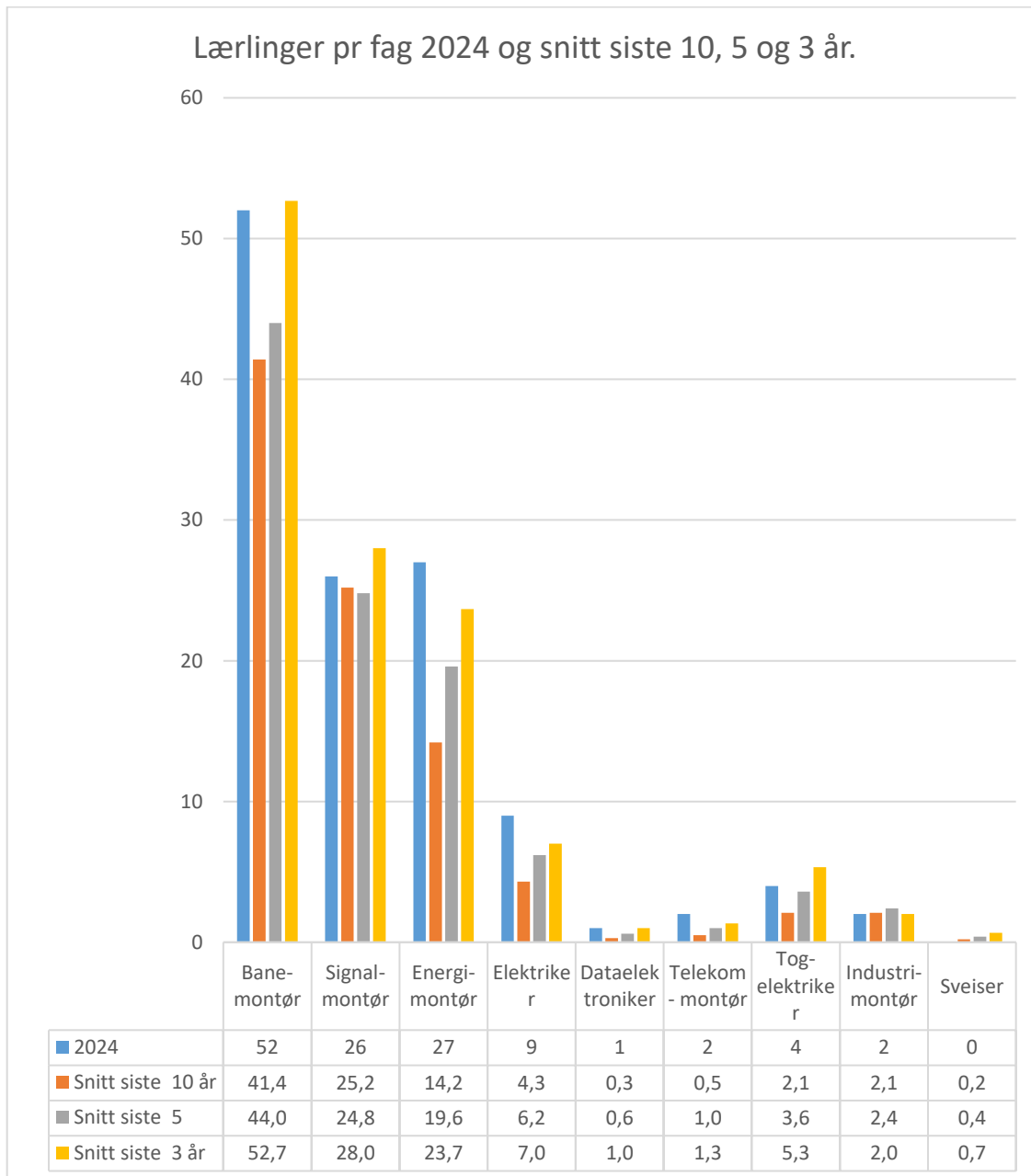
Togelektrikerfaget, 4 nye lærlinger.

Dataelektronikerfaget, 1 ny lærling.

Industrimontørfaget 2 nye lærlinger.

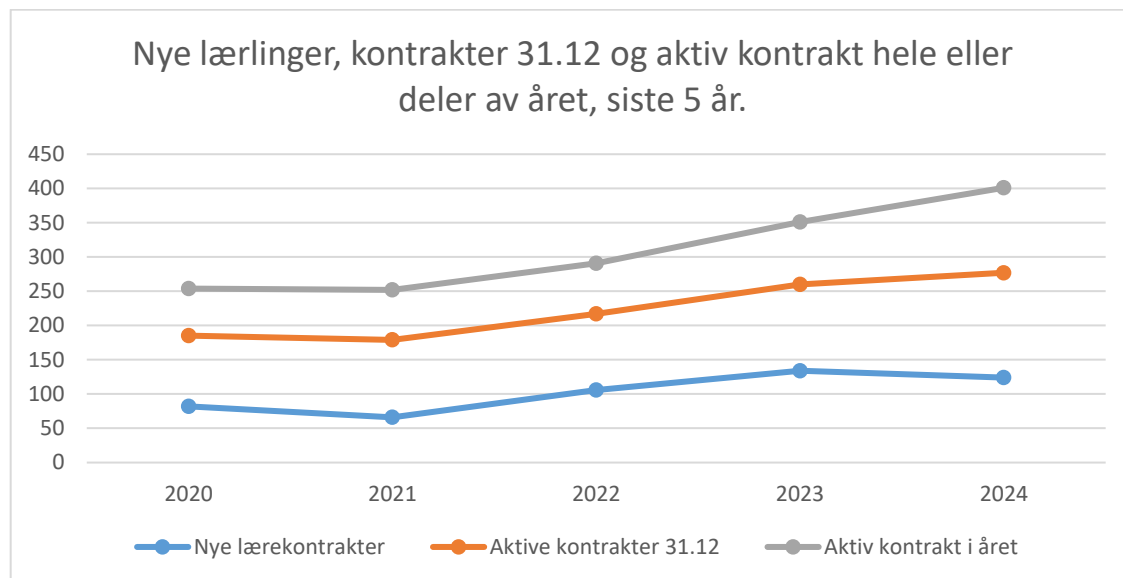
Diagrammet viser inntak av lærlinger pr. fag i 2024 og gjennomsnitt siste 10, 5 og 3 år.

Aktive lærekontrakter i året.

OKJ hadde 260 Aktive lærekontrakter 01.01.2024, 31.12.2024 var antallet 277. Totalt var det 401 lærlinger som hadde aktiv lærekontrakt hele eller deler av 2024.

Diagrammet viser nye lærekontrakter i året, aktive kontrakter 31.12 og antall lærlinger med aktiv kontrakt i hele eller deler av året. 2020 – 2024.

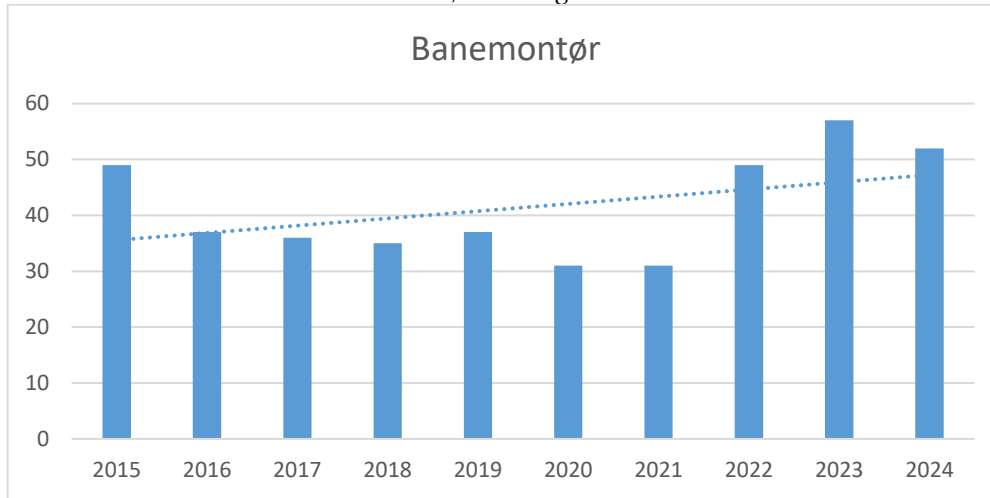

Lærekontrakter i bane-, signal-, og energimontørfaget siste 10 år.

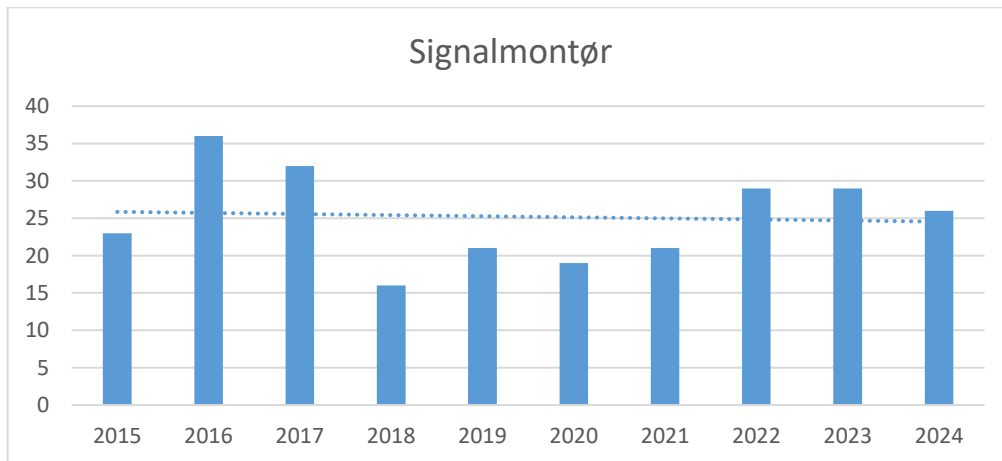
Signalmontører og banemontører utdannes kun i sektoren, energimontørene må ha tilleggskompetanse for å jobbe med kontaktledningsanlegg. Disse tre fagene er jernbanens mest sentrale.

De siste 10 år sett under ett er det veldig positiv trend for bane- og energimontørfaget og gjennomsnittlig for signalmontørfaget. I årene 2018-2021 ble det rekruttert færre lærlinger enn tidligere år, siste tre årene har vi hatt de største kullene med nye lærlinger siden OKJ sin oppstart i 2007.

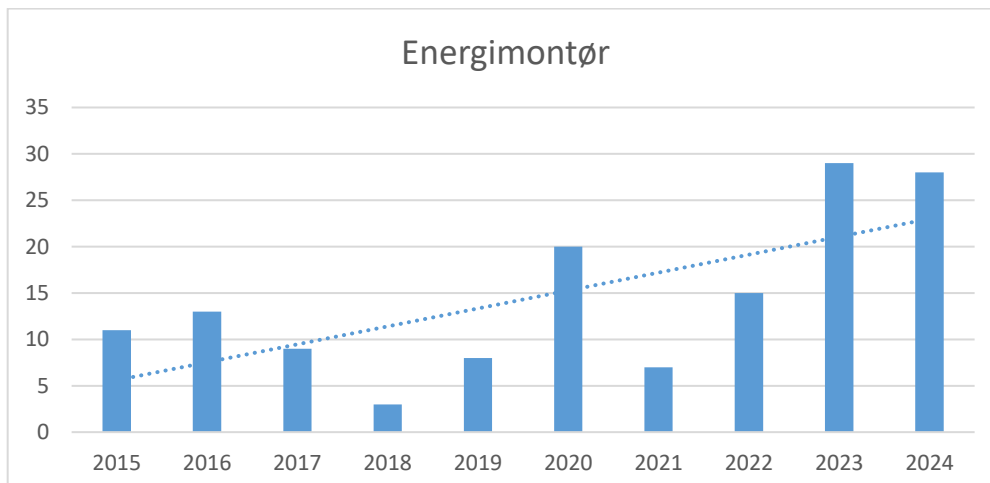
Tabellen viser inntak av banemontørlæringer siste 10 år.

Tabellen viser inntak av Signalmontørlæringer siste 10 år.

Tabellen viser inntak av energimontørlæringer siste 10 år.

Introduksjonskurs og kurs for medlemsbedriftene.

Introduksjonssamlinger for lærlinger.

Det er gjennomført introduksjonskurs for alle nye lærlinger.

Sentrale emner på disse kursene er:

- Lærlingens og bedriftens plikter og rettigheter
- Lærlingens relasjoner
- Læretidens innhold
- Dokumentasjon av opplæringen
- Vurdering underveis

Informasjon til medlemsbedriftene..

Opplæringskontoret gir informasjon fortløpende og bedriftsinterne kurs i lærlingearbeid. Hensikten med kursene er å sikre at opplæringen i bedriften skjer i henhold til lov og forskrift, ved å ha gode rutiner, planer og klar rollefordeling.

Dette oppnår vi ved at de som har en rolle i lærlingearbeidet får informasjon om og opplæring i hvordan dette arbeidet skal gjennomføres, ved riktig bruk av interne ressurser, oppfølgingsverktøy og i det daglige arbeidet.

Kurs for lærlinger.

Teoriopplæring og praktisk trening i øvingsanlegg er gjennomført på Norsk jernbaneskole, OER og NHO Elektro Oslo og omegn. Vi har et godt samarbeid med kursstedene.

-Banemontørlærlingene har fått sin teoriopplæring ved Norsk jernbaneskole. Modulene A, B, C, D. Til sammen ca. 5 uker i løpet av læretiden. Det er teoretisk eksamen i slutten av læretiden, for lærlingene som ikke har rett bakgrunn fra videregående skole. Dette gjelder omtrent en tredjedel av lærlingene.

-Signalmonterlærlingene har fått sin teoriopplæring ved Norsk jernbaneskole, 7 moduler. Til sammen 23 uker i løpet av læretiden. Det er obligatorisk teoretisk eksamen i slutten av læretiden for signalmonterlærlingene.

-Energimontørlærlingene har fått sin teoriopplæring for VG3 eksamen ved OER og KL. kompetanse ved Norsk jernbaneskole. Til sammen 11 uker i løpet av læretiden. Det er obligatorisk teoretisk eksamen i slutten av læretiden for energimontørlærlinger.

-Elektrikerlærlingene har fått sin teoriopplæring ved NHO Elektro Oslo og omegn. Til sammen 8 uker i løpet av læretiden. Det er obligatorisk teoretisk eksamen i slutten av læretiden for elektrikerlærlinger.

-Telekommunikasjonsmontørlærlingene får teoriopplæring på NHO Elektro Oslo og omegn. Til sammen 8 uker i løpet av læretiden. Det er obligatorisk teoretisk eksamen i slutten av læretiden for telekommunikasjonsmontørlærlinger.

-Togelektriker-, dataelektroniker-, sveiser- og industrimontørlærlingene har bedriftsinterne kurs.

-Dataelektronikerlærlingene er ferdige med VG3 og skal kun ha tilrettelagt praksis

Oppfølging underveis i læretiden.

De viktigste oppfølgingsverktøyene er halvårlig vurderingssamtale og tilbakemeldinger fra moduler i teoriundervisning.

Lærlingene ringer, eller besøker oss når de er på kurs, og ellers om det er saker de ønsker å diskutere.

Ved avvik eller bekymring følger vi opp lærlingene i samarbeid med bedriftene, for eksempel i forbindelse med rapport fra halvårlig vurderingssamtale, modulprøver på kurs og ved individuelle forhold i læretiden.

Halvårlig samtale.

Halvårlig samtale er en lovpålagt vurdering av læreforholdet og opplæringen. I samtalen diskuteres og evalueres perioden som har gått og det legges plan for neste periode. Ved behov iverksettes det tiltak.

Hensikten med samtalen er at lærling og bedrift i fellesskap gjør opp status, legger plan for kommende periode og eventuelt beskriver nødvendige korrigerende tiltak i opplæringen og arbeidsforholdet. Dette bidrar sterkt til å sikre kvalitet og god utvikling.

Samtalen gjennomføres som en planlagt dialog mellom lærling og lærebedrift i henhold til mal. Det skal skrives rapport, rapporten *skal* gjenspeile de faktiske forhold. Lærlingen får sin rettmessige kopi av rapporten ved å logge seg inn i OLKWEB.

Oppgavene som planlegges i samtalen skal følges opp og virke frem til neste halvårlige samtale gjennomføres og ny plan legges.

Eksamen.

Signalmonjør-, energimonjør- og elektrikerfaget er *avviksfag*, i tillegg til 6 mnd. lengre læretid medfører det at lærlingene må avlegge en tverrfaglig eksamen på VG3-nivå i løpet av læretiden.

I disse fagene og spesielt signalmonjørfaget, kreves det gode lese- og skriveferdigheter i utøvelsen av yrket. Innholdet i signalmonjørfaget avviker sterkt fra pensum på VG1 og VG2, dette gjør at den teoretiske opplæringen i læretiden er mer omfattende, noe som medfører en ytterligere belastning for lærlinger med lese- og skrivevansker. Faget signalmonjør anbefales derfor ikke for personer med vesentlige lese, skrive eller læreversker uten spesielt god oppfølging fra bedriftens side.

Lærlinger som har feil skolebakgrunn, må avlegge teoretisk eksamen i faget. Eksamen for banemontørlærlinger er rettet mot eget fag som en VG3- eksamen. Eksamen for elektrolærlingene omhandler hele programfagspensum på VG2 el-energi. Det blir dermed en større utfordring for sistnevnte lærlinger og spesielt hvis de ikke har bakgrunn fra elektrofag på yrkesskolen.

Noen få lærlinger må ta opp strykfag fra VG1/VG2 eller får fritak for bestått i fellesfag grunnet eksempelvis sterk dysleksi.

Samtlige lærlinger besto VG3 eksamen i 2024, et par etter andre forsøk på høsten, noen lærlinger sliter med å bestå manglende eksamen i programfag på skolen eller eksamen på VG2 nivå.

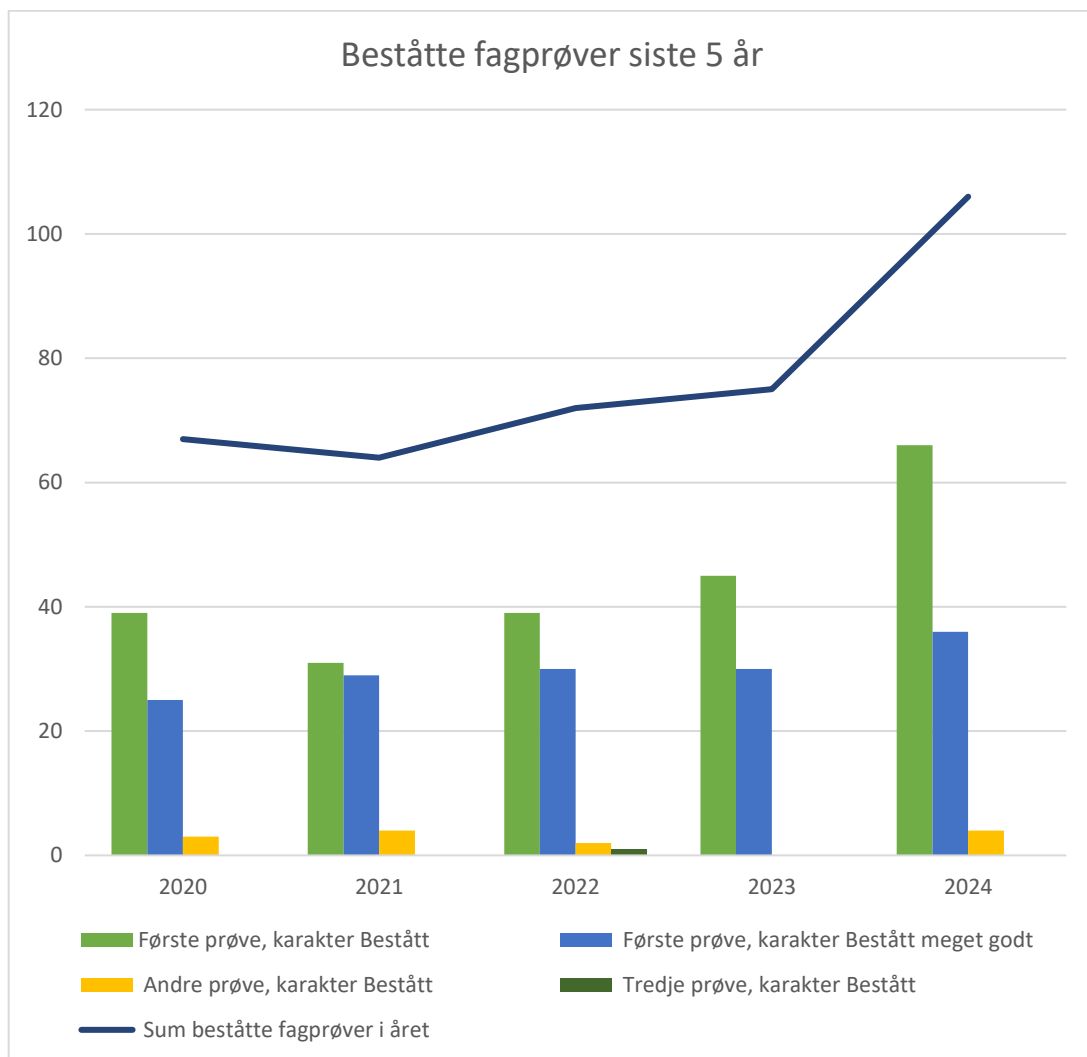
Resultater, avlagte fagprøver og læretid.

106 lærlinger fullførte og besto fagprøven i 2024, 4 var prøve nummer to. Dette er første gang vi har mer enn 100 avlagte fagprøver i løpet av et år!

Resultat ved bestått fagprøve.

Av 106 lærlinger fikk 70 karakteren Bestått og 36 lærlinger, 34%, fikk karakteren Bestått meget godt. 4 lærlinger som ikke besto første fagprøve, besto prøve nummer 2.

Diagrammet viser antall fagprøver med karakter bestått, bestått meget og bestått ved prøve nr. 2 og 3. årene 2020 - 2024.

Stryk, hevinger og fullført læretid uten fagbrev.

4 lærlinger strøk til første fagprøve i 2024, det ble ikke avlagt noen annengangs fagprøve.

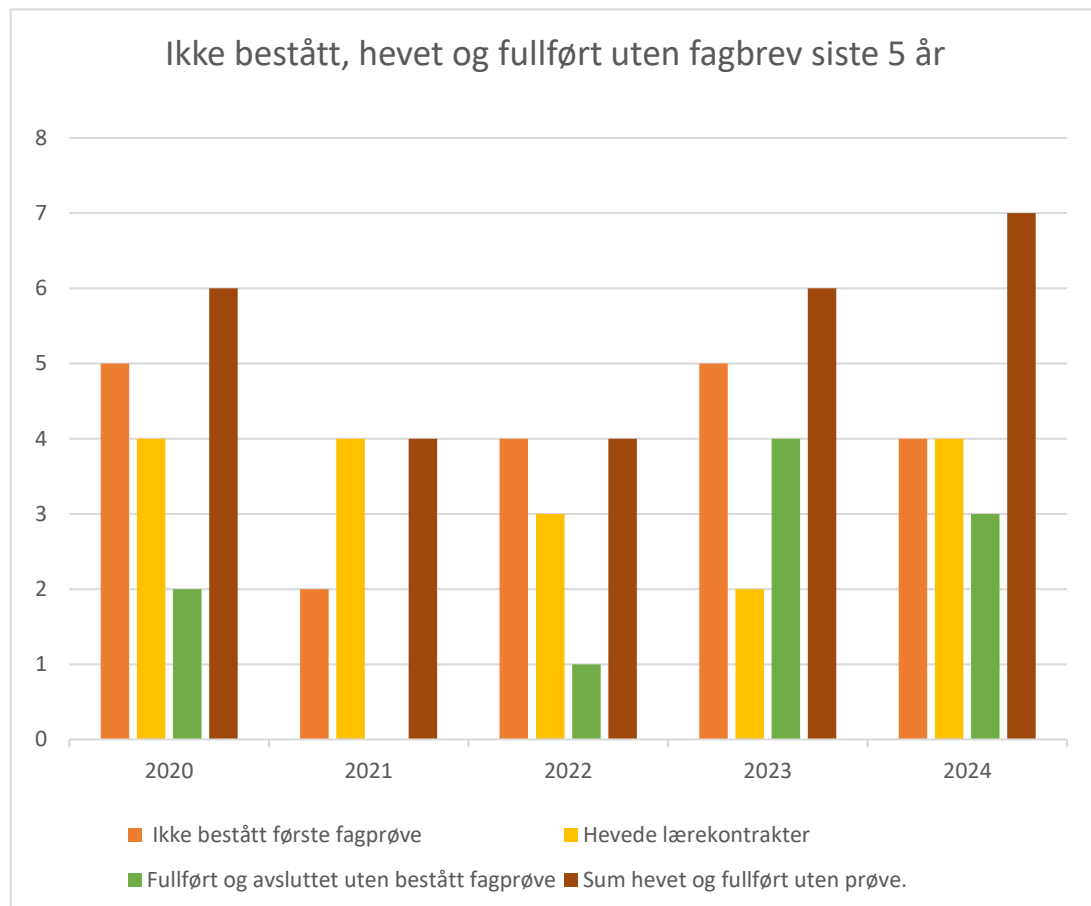
Det ble hevet 4 lærekontrakter i 2024 og tre avsluttet etter fullført læretid uten fagbrev.

Av 411 avsluttede lærekontrakter siste 5 år ble 6,6% hevet underveis i læretiden eller fullført uten bestått fagprøve, det betyr at 93,4% av lærlingene fullfører med fagbrev innenfor OKJ.

Antallet som oppnår fagbrev, er antakelig høyere ettersom en del av de som slutter går opp til en tredje fagprøve som praksiskandidater, eller starter i lære i annet fag. Dette blir relevant hvis man måler opp mot nasjonalt snitt hvor 85% av de som startet i lære fikk fagbrev innen 5 år.

Dette gir oss en høy «gjennomført og bestått» i forhold til nasjonalt nivå, men hver avbrutt kontrakt representerer tapte ressurser og tid både for bedrift og lærling, målet vårt er at alle som starter skal avslutte med oppnådd fagbrev.

Diagrammet viser antall ikke bestått, hevinger og avsluttet læretid uten bestått prøve 2020 - 2024.

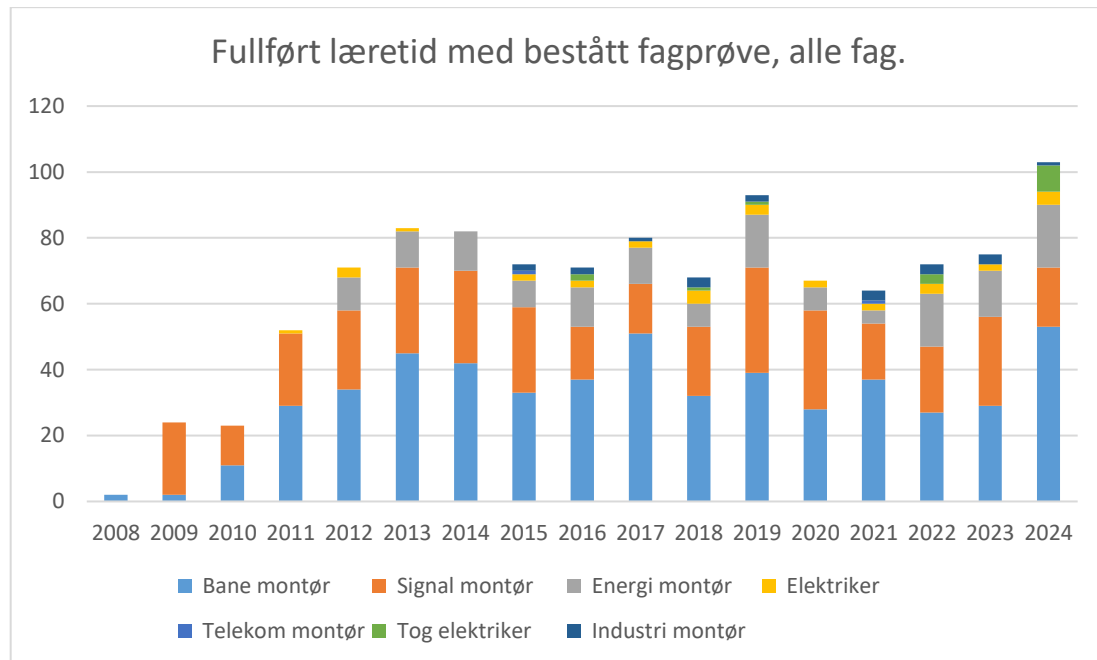
Nye fagarbeidere, total oversikt.

Ved utgangen av 2024 hadde 1105 lærlinger avlagt og bestått fagprøven gjennom OKJ og medlemsbedriftene siden de to første besto fagprøvene i 2008.

2024 var første år med mer enn 100 beståtte fagprøver, og første fagprøve i året var bestått fagprøve nr. 1000 gjennom OKJ!

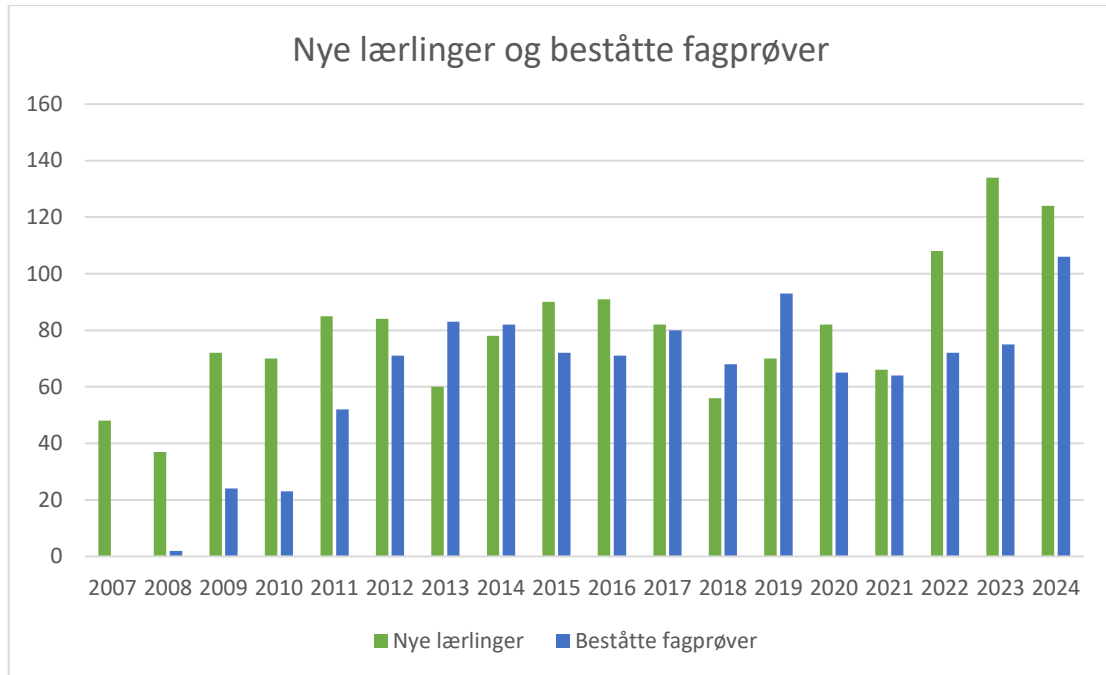
Diagrammet viser antall lærlinger med fullført læretid og bestått fagprøve, pr. fag, i perioden 2008-2024.

Oppsummering

1105 lærlinger har avlagt og bestått fagprøve siden OKJ sin oppstart i 2007. De to første fagprøvene ble avlagt i 2008 i banemontørfaget.

Diagrammet viser nye lærlinger og beståtte fagprøver, alle år.

Opplæringskontoret for jernbanesektoren (OKJ) er en organisasjon med 17 medlemsbedrifter. Styret har 5 medlemmer, alle fra medlemsbedriftene. Kontoret har to ansatte. Daglig leder og en fagkonsulent.

Den viktigste inntektskilden er lærlingtilskuddet fra fylkeskommunene, men grunnet høye utgifter til teoriopplæring, spesielt for signal- og energimontøropplæringen, er det nødvendig med ekstra tilskudd fra medlemsbedriftene for lærlingene i disse fagene.

For å gjøre fagene og lære plassene kjent har vi felles profileringskampanje, deltar på messer, besøker skoleklasser og gir informasjon til skoler.

Vi har nettside www.banefag.no hvor lære plassene legges ut. Mange skoleelever har utplassering i medlemsbedriftene i forbindelse med YFF.

Lærlingene får god undervisning hos våre kursleverandører, Norsk jernbaneskole, Opplæringskontoret for elektrofag på Romerike og NHO elektro Oslo og Omegn. De oppnår som regel gode resultater og det er få som stryker til teoretisk eksamen og fagprøve, de som stryker består som regel ved neste forsøk.

OKJ er et landsdekkende opplæringskontor og hadde ved årets slutt 277 løpende lærekontrakter i 9 fag i 12 fylker. Det ble i 2024 tegnet 124 lærekontrakter, de tre siste årene har vi hatt høyere inntak av lærlinger enn noen av de foregående.

106 lærlinger besto fagprøven i 2023, 36 av disse fikk beste karakter. 7 lærekontrakter ble hevet eller avsluttet uten bestått fagprøve.

Opplæringskontoret for jernbanesektoren har gode resultater i lærlingearbeidet og gjennomføring av læretiden, dette er et resultat av et godt samarbeid med lærebedriftene, kursstedene og ikke minst de dyktige og engasjerte lærlingene.

De nyutdannede fagarbeiderne er ettertraktet, nesten alle fortsetter som fagarbeidere i sektoren etter avlagt fagprøve.